

**ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΕΑ ΣΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΟΥ ΚΑΣ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΘΕΜΑ Έγκριση ή μη μελέτης ανάδειξης αρχαιοτήτων εντός
του ανασχεδιασμένου σταθμού «Βενιζέλου», στο πλαίσιο των εργασιών για την
κατασκευή του Μητροπολιτικού Σιδηροδρόμου Θεσσαλονίκης.**

Δυο χρόνια μετά από την αμετακίνητη στάση της Αττικό Μετρό και της πολιτικής ηγεσίας για την αναγκαιότητα της μεταφοράς των αρχαιοτήτων βρισκόμαστε σήμερα εδώ για να εγκριθεί μία μελέτη που πόρρω απέχει βέβαια από τις αρχικές εκτιμήσεις της εταιρείας που οδήγησαν στην Υπουργική Απόφαση Τζαβάρα (Ιανουάριος 2013) για την μετακίνηση των αρχαιοτήτων και την έκθεσή τους στο στρατόπεδο Παύλου Μελά. Είναι αναγκαίο να θυμίσουμε ωστόσο σε όλους ότι η απόσταση αυτή διανύθηκε κατόπιν των άοκνων και συνεχών παρεμβάσεων του ΣΕΑ που αγωνίστηκε από την πρώτη στιγμή για να αναδειχθεί η σημασία του μνημείου και της *in situ* διατήρησής του, με πρωτεργάτη σε αυτή την προσπάθεια τον Δήμο Θεσσαλονίκης, αλλά και επιστημονικούς φορείς, συλλογικότητες και απλούς πολίτες. Υποστηρίζαμε με σοβαρότητα και επιχειρήματα ότι υπήρχαν λύσεις και ιδού που βρέθηκαν λύσεις, αρχής γενομένης με τη σημερινή πρόταση της *in situ* ανάδειξης/ανάπλασης των αρχαιοτήτων στο Σταθμό Βενιζέλου, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι το έργο σταματάει ή καταστρέφεται, όπως μας έλεγαν.

Δυστυχώς τα πράγματα σε αυτή την υπόθεση ξεκίνησαν ανάποδα. Παρόλ' αυτά, θα αφήσουμε πίσω μας το παρελθόν και θα ζητήσουμε να ξεκινήσουμε από την αρχή σήμερα.

Δηλαδή: Σήμερα που έχουμε μπροστά μας μια μελέτη ανάδειξης των αρχαιοτήτων εντός σταθμού, που έχει τη σύμφωνη γνώμη της Υπηρεσίας, του Δήμου, των μελετητών και της Αττικό Μετρό, να πούμε ότι από δω αρχίζει η διαδικασία (όπως και θα έπρεπε να είχε γίνει από την αρχή.) αφήνοντας πίσω μας δυο Υπουργικές Αποφάσεις οι οποίες πάρθηκαν χωρίς ομοφωνία, με αντιδράσεις, και κατέληξαν και οι δύο να αμφισβητούνται στο ΣτΕ. Ας αφήσουμε στην άκρη και τις αποφάσεις αυτές και την απόσπαση που προβλέπουν κι ας ξεκινήσουμε σήμερα με τη σωστή διαδικασία, που είναι:

Αφού εγκριθεί αυτή η μελέτη ανασχεδιασμού του σταθμού, να προχωρήσει το Υπουργείο Πολιτισμού, που είναι και το καθ' ύλην αρμόδιο, στις εξής ενέργειες:

1. Με βάση αυτή τη μελέτη να ζητήσει **έγκυρη γνωμάτευση από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα περί της δυνατότητας κατασκευής του ανασχεδιασμένου σταθμού χωρίς την απόσπαση των αρχαιοτήτων.** Θεωρούμε ότι η επιστημονική πρόοδος επιτρέπει την εύρεση λύσης, ίσως και οικονομικότερης από την μέχρι σήμερα εμμονική στάση εκ μέρους της Αττικό Μετρό και των συμβούλων της περί απόσπασης-μεταφοράς-προσωρινής αποθήκευσης (τίني τρόπω, πού, για πόσο;) και επαναφοράς για έκθεση (!) των αρχαιοτήτων στο φυσικό τους χώρο, βάσει συγκεκριμένων, κοστολογημένων μελετών και χρονοδιαγράμματος. **Είναι απαίτηση όλης της αρχαιολογικής κοινότητας, αλλά και σύμφωνο με την προ έτους γνωμοδότηση του Αρμοδίου Τμήματος του ΣτΕ στο οποίο είχε καταφύγει ο Δήμος Θεσ/νίκης και το οποίο επέβαλε, ορθώς, την εξάντληση όλων των δυνατοτήτων της κατά χώραν προστασίας και ανάδειξης των μοναδικών αυτών αρχαιοτήτων της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς,** που, ειρήσθω εν παρόδω, δεν έχουν τύχει 2 χρόνια μετά την αποκάλυψή τους της αυτοψίας του ΚΑΣ, ούτε βέβαια της επισκέψεως του πρωθυπουργού της χώρας, ή της παρούσας πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΠΟΑ, σε αντίθεση με την πολιτικού και επικοινωνιακού τύπου διαχείριση άλλων ανασκαφών.

2. **Η άμεση απόδοση στους πολίτες της Θεσσαλονίκης του Βυζαντινού Σταυροδρομιού αποτελεί πρότιστο μέλημα για το ΣΕΑ.** Το μνημείο αποτελεί ένα πραγματικό συγκριτικό πλεονέκτημα της πόλης κι ως τέτοιο πρέπει να αντιμετωπιστεί από τους αρμόδιους. Δεν είναι δυνατόν 2 χρόνια τώρα να είναι κλειστό για τους πολίτες, μη επισκέψιμο άρα και μη ελκτικό και το μόνο χαρακτηριστικό που του έχει αποδοθεί από τους υπεύθυνους της διαχείρισής του να είναι ότι αποτελεί την αιτία της καθυστέρησης και της κακοδαιμονίας του όλου έργου! Να φύγουν οι ακαλαίσθητες λαμαρίνες, να οργανωθούν τακτικές περιηγήσεις του από ομάδες κοινού (σχολεία, οικογένειες, νεανικό κοινό - ευτυχώς έχουν πλούσια εμπειρία οι υπηρεσίες μας σε τέτοιου είδους δράσεις), να αναδειχθεί με προβολές, τρισδιάστατες απεικονίσεις με χίλιους τρόπους που γνωρίζουμε, όταν θέλουμε, να επικοινωνούμε το αρχαιολογικό έργο στο κοινό. Διότι σ' αυτήν την περίπτωση, μοιάζει να μη θέλει η Αττικό Μετρό και το υπουργείο να το κάνει ελκτικό και προσβάσιμο. Οι αρχαιότητες, και δη της ιστορικής εμβέλειας αυτών στο Σταθμό Βενιζέλου **δεν καλύπτονται/δεν κρύπτονται, αντιθέτως αποκαλύπτονται** στην πόλη και τους πολίτες! Αξιοποιούνται για τον επανακαθορισμό της σχέσης του πολίτη με την ιστορία του τόπου, τη γνώση της και ίσως τον επανακαθορισμό ταυτοτήτων. Για άλλη μια φορά ο ΣΕΑ καλεί την πολιτική ηγεσία του ΥΠΠΟΑ να συμβάλει με γνωμοδοτήσεις που σε σύμπνοια με το όραμα του Δήμου Θεσ/νίκης θα πυροδοτήσουν νέα οικονομική ανάκαμψη για τους πληγέντες επί χρόνια εμπόρους-καταστηματαρχες-επαγγελματίες γύρω από το Βυζαντινό Σταυροδρόμι.

Επαναλαμβάνουμε επομένως ότι ζητάμε **έγκυρη γνωμάτευση από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα.** Εκτός βέβαια αν μας φτάνει η τεχνογνωσία της Αττικό Μετρό, αυτή η τεχνογνωσία που πέρυσι τέτοιον καιρό έλεγε "η μετρό ή αρχαία", "όχι στον ανασχεδιασμό του Σταθμού" και απειλούσε ότι αν τα αρχαία δεν μεταφερθούν εκτός Θεσσαλονίκης θα ματαιωθεί όλο το έργο του Μετρό! Τόση αξιοπιστία... Και όλα τα παραπάνω, στο φόντο ενός έργου που πλέον έχει φανεί ότι η καθυστέρησή του δεν ξεκινά ούτε τελειώνει στο σταθμό Βενιζέλου, όπως μας έχουν δείξει μέχρι στιγμής οι εξελίξεις μετά τη διαιτησία. Και σίγουρα όχι εξαιτίας των αρχαιολογικών εργασιών!

Ο ΣΕΑ συμμερίζεται το όραμα που δημόσια έχει παρουσιάσει ο Δήμος Θεσ/νίκης για τη δημιουργία στην ευρύτερη περιοχή του Σταθμού Βενιζέλου ενός Αρχαιολογικού-Ιστορικού Πάρκου μαζί με το Αλκαζάρ, το Μπεζεστένι, την Παναγία Χαλκέων κλπ σε συνεργασία με το ΥΠΠΟΑ και την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ως κεντρικό πυλώνα πολιτισμού-γνώσης & τουριστικής/οικονομικής ανάπτυξης για την πόλη της Θεσσαλονίκης.

Πάγια θέση του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων παραμένει ότι οι πολύ σημαντικές αρχαιότητες που αποκαλύφθηκαν στο σταθμό Βενιζέλου του μετρό Θεσσαλονίκης πρέπει να ενταχθούν στο σύγχρονο ιστό της πόλης και να ενσωματωθούν στη σύγχρονη κοινωνική λειτουργία. Για να επιτευχθεί αυτό δεν είναι απαραίτητο να περιμένουμε την ολοκλήρωση των εργασιών του μετρό.